ZAMAN
22 NİSAN 2006 CUMARTESİ SAYI: 176 ZAMAN'LA BİRLİKTE SATILIR ailem.zaman.com.tr

ailem

Şehit oğlu Ömer'i bilim adamı yapan Bilal öğretmen

Ânî ölümler, hazırlıklı insanda hayra mı alâmettir?

İşsiz olabilirsiniz; ama hedefsiz olmayın

İÇİNDEKİLER

ZAMAN ailem

22 NİSAN 2006 CUMARTESİ SAYI: 176

Feza Gazetecilik A.Ş. Adına İmtiyaz Sahibi	Ali Akbulut
Genel Yayın Müdürü	Ekrem Dumanlı
Yayın Danışmanı	Hamdullah Öztürk
Yayın Editörleri	Serhat Şeftali Mustafa Aydın Şemsinur B. Özdemir
Katkıda Bulunanlar	Ali Demirel Süleyman Sargın
Tasarım	Mehmet Şimşek
Kapak	Orhan Nalın
Sorumlu Müdür ve Yayın Sahibinin Temsilcisi	Ali Odabaşı
Reklam Satış Yöneticisi	M.Süleyman Başaran s.basaran@zaman.com.tr 0 212 454 82 25
Yayın Türü	Yerel Süreli

Zaman Gazetesi 34194 Yenibosna/İstanbul
Tel: 0212 454 1 454 (pbx) www.zaman.com.tr
Baskı: Feza Gazetecilik AŞ Tesisleri

http://ailem.zaman.com.tr
Öneri ve teklifleriniz için: ailem@zaman.com.tr

Beş sene sonrası ve çocuklar

Sokaklarda taş atan, molotof kokteyli fırlatan çocuklar için devlet veya sosyal kurumlar ne düşünüyor?

Bu durum çeteleşmenin ilköğretime kadar inmesinin bir sonucu olabilir mi?

Sokakta taş atan ilköğretim öğrencilerinin her birinin bir öğretmeni, bir müdürü yok mu? Bugün taş atan yarın daha farklı şeyler de atamaz mı?

Birçok eğitimciye kulak verdiğimizde, "Okulda şiddet derken, bazı şeyler hiç gündeme gelmiyor. Okullar ve eğitim ancak kan akmışsa ciddiye alınıyor. Halbuki okullarda sosyal bir çöküşün yıldırımları çakıyor." seslerini işitiyoruz.

"En başarılı öğretmen kim?" sorusuna öğretmenler, "Sınıfını susturabilen öğretmendir." cevabını veriyor. Bu cevap çok yadırganmalı değil mi? "6 ve 7. sınıfa geldiği halde okuma-yazmayı doğru dürüst bilmeyen öğrenciler bir üst sınıfa hiç zorlanmadan geçeceğini adı gibi biliyor." sözleri tüyler ürpertici. Sınıflara kabadayılık, saygısızlık hakimmiş artık. Buna bir de ahlaki düşüşü ekleyin. Okul kantinleri vukuatların en çok işlendiği yerler. Büyük sınıflar, kendinden küçük öğrencileri tehdit ederek harçlıklarını almakla kalmıyor taciz de ediyor. Şikayet eden dövülmeyi göze almak durumunda.

"Milli Eğitim Bakanlığı resmi verilere yansımadığı iddia edilen vakalar için ne yapmayı düşünüyor?"

Öğretmenlerin ortak kanaati, "İdare et, sorunları çözmekten ziyade ört-bas et" mantığı. Yani kimse sorunlarla uğraşmak, bürokraside boğulmak istemiyor. Bir de buna olayların çoğunun okul idaresine bile ulaşmaması eklenmeli.

Peki velilerin bu anlamda eğitime olumlu katkısı söz konusu mu? Bu soruya, "Hayır" cevabı geliyor. Çünkü birçok veli, "Çocuğum ilkokulu ya da liseyi bitirsin okutmayacağım, hocam geçiriverin!" diyor. Zaten erkeklerin de, "futbolcu", kızların da "manken" olmak birinci tercihi. Böyle olunca derse motive olmuş bir veli de, öğrenci de, öğretmen de bulmak zor oluyor. Öğrenciler idealsiz, öğretmenler de sadece geçim derdinde olunca, okullarda vakit geçirilmeye gelinen bir yer hükmüne dönüşüyor. Öğretmenler mesleklerini içselleştiriyor mu? Cevap; ...

Cinsellik, liseler kadar ilköğretimleri de sallıyor. İlk sınıflar 7 ve 8. sınıflarla aynı mekanda eğitim görmesi 3 ve 4. sınıflar yaşaması gereken çocukluklarını yaşamadan 8. sınıfların düzeyine çıkarıyor. Sonuçta ortaya abileri ve ablaları tarafından taciz edilen yaralanmış çocuklar ortaya çıkıyor. (Türk Eğitim Sen'in 7. ve 8.sınıf öğrencileriyle yaptığı "Şiddet ve taciz" anketine göre öğrenciler arasında taciz (sözlü, fiziksel, cinsel) oranı yüzde 92. Toplam cevaplar içerisinde sözlü tacize maruz kaldıklarını ifade edenlerin oranı yüzde 47, fiziksel tacize maruz kalanların oranı yüzde 26, cinsel tacize uğradıklarını belirtenlerin oranı yüzde 27'dir.)

15-16'sına gelmiş, doğru dürüst bir eğitim almamış gençlerin gidebileceği yerler; sokak başları ve internetkafeler. Eğitim olmayınca iş bulmak da mümkün değildir artık. Üniversite zaten onlar için hayal. İlköğretimdeyken taş atan çocuklar artık daha büyük şeyler atabilecek güce ve potansiyele geliyor. Bugün sokakta taş atan, sınıflarda arbede çıkaran, kantin önlerinde minik çeteler kuran çocuklara el atmanın zamanı... Beş sene sonrasını düşünenlere...

***

"Bize öğretmenini anlat" kampanyamızda eğitime gönlünü vermiş, hayatınızda önemli bir yer tutan öğretmenlerinizi anlatmanızı istiyoruz. Mektup ve e-maillerinizi bekliyoruz.

Serhat Şeftali | s.seftali@zaman.com.tr

BİR HADİS

رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الإِيمَانِ
بِاللهِ التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ

Ra'sü'l-akli ba'de'l-îmâni bi'llâhi't-teveddüdü ile'n-nâsi

"Aklın gereği, Allah'a imandan sonra, O'nun için sevmek, sevilmek ve insanlarla dost geçinmektir." (Mecmeu'z-Zevâid, 8/17; Biraz farkla, Beyhakî, Sünen, 10/109; Taberanî, el-Mu'cemü's-Sağîr, 2/21)

Nasihat dinin kendisidir

Kainatın Efendisi (sallallâhu aleyhi ve sellem) bize dinin anlaşılması hususunda en önemli ölçüleri vermektedir. En önemli şey, kulun bütün samimiyetiyle Rabb'ini tanımaya ve sevmeye azmetmesidir. Nasihatlere, sohbetlere ve anlatılan hakikatlere duyarsız kalmak rahmetin kesilmesine ve bereketten mahrumiyete sebebiyet verir. Kendisine karşı kulluk yapma ve tanıma azminde olanları Allah, yolda bırakmayacak ve onlara her türlü kolaylığı ihsan edecektir.

İnsan ahirete ait hakikatleri dinlerken mutlaka iştiyaklı olmalı ve bu konuda gösterdiği hassasiyetin hem Allah'a karşı saygının ifadesi hem de cenneti kazanmanın yegane çaresi olduğunu aklından çıkarmamalıdır.

Bedduayla meşgul olmayın

Efendimiz (sas) Rabb'imizin kendisine şöyle buyurduğunu belirtiyor:

"Muhakkak ki kendisinden başka ilah olmayan Allah benim. Ben bütün varlık aleminin tek sahibi ve bütün sultanların sultanıyım. Sizin idarecilerinizin kalpleri benim elimdedir. Kullarım bana itaat ederlerse ben yöneticilerinin kalplerini onlara karşı sevgi ve şefkatle doldururum. Yok eğer bana isyan ederlerse yöneticilerinin kalplerini onlara karşı düşmanlık ve intikam hisleriyle doldururum; onlar da kendilerine azabın her türlüsünü tattırırlar. Öyleyse ey kullarım! Vaktinizi sizi yönetenlere beddua ederek geçirmeyin. Onun yerine daima beni zikrederek bana tazarru ve niyazda bulunun ki o zalim yöneticilerinize karşı ben size yeteyim." (Hilyetü'l Evliya)

FOTOĞRAF: AP

"tesadüf" ve kelebek

Her eser güzellik ve ahenginin lisanıyla sanatkarını ilan eder. Kelebeğin resmini çok başarılı bir şekilde tuvale aktaran ressamı takdir edip, aslındaki sanatı görememek ve serseri "tesadüften" medet ummak insafa sığar mı!

Bir uçak düşünelim ki yakıtını kendisi temin ediyor, her sene kendine benzer binlerce uçak üretiyor, pilotsuz uçuyor, konup kalkmak için ne özel bir havaalanı ne de herhangi bir kuleden izin istiyor; üstelik avucumuza sığacak kadar da küçük. Böyle bir uçağın mühendisi herhalde dünyanın en başarılı bilim adamı olarak tarihe geçer.

Baharın gelmesiyle etrafımızda onlarcası arz-ı endam eden kelebeklerin, yukarıda tarifini verdiğimiz uçaktan her yönüyle daha mükemmel ve kusursuz olduklarını biliyoruz. Üstelik kelebeğimiz canlı!

Her biri en mükemmel radar ve pusula sistemleriyle donatılmış olan kelebekler ve sayısını bilemediğimiz böcekler, kuşlar vs. bize bir büyük yaratıcının varlığını haykır mıyorlar mı?

Namaz kötülüklerden alıkor

"Muhakkak ki namaz, hayasızlıktan ve kötülükten alıkoyar." (Ankebut, 29/45)

Bir insan namazını kâmil mânâda eda ederse, onun hayatındaki nurlu zaman dilimleri alabildiğine genişler; zulmetli ve karanlıklı anları da daralır. İç dünyasında şeytanlığa, nefsaniliğe açık menfezler küçülür; melekliğe, ruhaniliğe açılan kapılar da ardına kadar açılır. Ancak bütün bunlar namazın ehemmiyetinin idrak edilip; şuurluca eda edilmesine bağlıdır. Evet, kalbin hoplaması, duyguların şahlanması ancak içten içe bir ürpertinin duyulmasına bağlıdır.

Sadece emredildiği ve Allah'ın hoşnutluğu için eda edilen, ihlas yörüngeli ve rıza hedefli kılınan bir namaz, devamı gözetildiği takdirde bugün olmasa da yarın mutlaka insanı kötülüğün her çeşidinden alıkoyar. Onu fuhşiyat ve münkerattan alıkoyan bir ibadet, öncelikle şirk ve şirke götüren şeylerden, dalalet ve dalalete sürükleyen saiklerden uzaklaştırır. Zira namaz, baştan sona kavlî, fiilî ve halî zikrullah ile örülmüş bir ibadettir.

Kaç lira değerindeyiz?

Bir kimyagerin araştırmalarına göre insanın değeri komik denecek kadar düşük olup âdeta sudan ucuzdur. Çünkü vücudumuzda yedi kalıp sabun üretebilecek kadar yağ, orta boy bir çivi yapacak kadar demir, ancak bir kahve fincanını dolduracak kadar şeker, küçük bir tavuk kümesini boyayacak kadar kireç, iki bin kibriti yakacak, ya da ufak bir topun atımına yetecek kadar fosfor bulunmaktadır.

Madde itibarıyla bu kadar ucuz olduğu halde tek bir organını bile dünyalara değişmeyen insan, kendisine verilen bu değerin kıymetini bilmeli ve yine kendisini kainatın dilenciliğinden kurtarıp, bütün mahlukatın en şereflisi olarak yaratan Zat'a karşı şükür ve kulluk vazifelerini yerine getirmelidir. Aksi takdirde gerçek değeri günün birinde kokuşmaya ve çürümeye mahkum birkaç kilo et, bir miktar kan ve bir yığın kemikten ibaret kalacaktır.

FOTOĞRAF: AP

İmam-ı Azam sorulara nasıl cevap verdi?

Üç kişi İmam Azam Hazretleri'ne birer soru sordular. Büyük imam hepsine birbirinden güzel cevaplar verdi:

1- Bize Allah'ı gösterebilir misin?

2- Cehennem ateş olduğuna göre, ateşten yaratılan cinler ve şeytanlar orada nasıl azap göreceklerdir?

3- Hem kaza ve kadere inanmamızı istiyorsun, hem de insanın iradesinden bahsediyorsun. Halbuki insan her şeyi mecburen yapar, kendi iradesi yoktur?

Bu soruları alan büyük imam, eline aldığı bir avuç toprağı soranların yüzlerine attı. Üçü de bu davranışa tepki gösterdiler. İmam-ı Azam bunun üzerine şöyle dedi: "Allah'ı göremediği için inkar etmeye çalışan adam! Toprağın yüzünde meydana getirdiği acıyı görebildin mi? Daha yüzündeki acıyı göremezken Allah'ı göremediğin için nasıl inkar edersin? Ya sen ikinci sorunun sahibi! Bildiğin gibi insan topraktan yaratılmıştır. Ama bu bir avuç toprak senin yüzünü acıtmaya yetti. Demek ki cehennemin ateşi de ateşten yaratılan varlıkları yakabilir. İnsanın iradesini inkar eden adam! Madem benim iradem yok, ne diye yüzüne attığım toprak için benden şikayetçi oluyorsun?"

Aldıkları bu cevaplar karşısında şaşkına dönen adamlar ne diyeceklerini bilemeden oradan uzaklaştılar.

Efendimiz'i hangi sûreler ihtiyarlattı?

Hz. Ebu Bekir (ra) bir defasında Efendimiz'e şöyle demiştir: "Ey Allah'ın Resûlü, ihtiyarladınız!" Peygamberimiz'in (sas) cevabı şu oldu: "Hud, Vâkıa, Mürselât, Amme Yetesâelun, İzeşşemsü Küvvirat (sûreleri) beni ihtiyarlattı." Hadisi açıklayan alimler şu noktaya parmak basıyorlar: "Bu sûrelerde âhiret halleri ile ilgili bilgiler yer alıyordu. Peygamber'in mübarek canına bir şey olacak değil; fakat O, bize bizden daha şefkatli olduğundan bizim başımıza gelecekleri ve ümmetinin o sûrelerde tasvir olunan ahval içindeki yerini düşünüyordu, ağarma bundandır." (İbn Sa'd, Tabakat, I, 435)

Salih Yusufoğlu
s.yusufoglu@zaman.com.tr

BİR TEKLİF

Mektup adresi: Ailem Dergisi
(Salih Yusufoğlu) Zaman Gazetesi
34194 Yenibosna/İstanbul

Şehit oğlu Ömer'i bilim adamı yapan Bilal öğretmen

FOTOĞRAF: REUTERS

Ömer, Bursa'da doğmuştu, babası o henüz birkaç yaşındayken vatanî görevini yaparken şehit olmuştu. Başlarını sokacak küçücük evlerinde, binbir meşakkat çekerek, annesiyle beraber yıllarca yaşadı Ömer. İlkokulu bitirdikten sonra eğitimine devam etmeyi çok istemesine rağmen hem ekonomik sebepler hem de annesinin rahatsızlığı sebebiyle çalışmak zorunda kalması bu hayaline engel oluyordu. Yaz tatilinde çaresizlik içinde bir konfeksiyon atölyesinde çalışmaya başlayan Ömer, bir yandan da hiç kimsenin kendileri için bir şeyler yapmadığına çok kızıyordu, "Herkes kendini düşünüyor, kimse başkasının derdini anlamıyor. Benim babam bu ülke için şehit oldu." diyordu küçücük yüreğiyle. Tatilin son günleriydi ve okula gidecekler hazırlıklarını yapmaya başlamıştı. Ömer okula gidecek olan arkadaşlarına gıptayla bakıyor; fakat elinden bir şey de gelmiyordu. Tam bu sırada en sevdiği Bilal öğretmeni Ömer'in bu sıkıntısını öğrenmiş ve onun eğitimine devam edebilmesi için çeşitli yollar aramıştı. Bilal öğretmen çok başarılı bir öğrenci olan Ömer'i, hayırsever işadamlarının yardımlarıyla burslu olarak bir okula kaydettirdi. Hatta Ömer'in annesini de aynı okulun mutfağında çok ağır olmayan bir işe yerleştirmişti. Hem Ömer hem de annesi çok sevinmiş ve Bilal öğretmene sürekli dua ediyorlardı. Ömer okulunu başarıyla bitirdi. Bilal öğretmeninin, kendisine olan güvenini boşa çıkarmamıştı. Özel bir üniversiteyi burslu olarak kazanan ve buradan başarıyla mezun olan Ömer'e yurtdışındaki bir üniversiteden master için davetiye geldi.

Ömer, şu anda o üniversitede doktor olarak görevini sürdürüyor. Ömer kendisini, sıradan bir insan olmaktan kurtarıp hayata bağlayan Bilal öğretmeniyle irtibatını hiç koparmadı ve hep yer verdi dualarında öğretmenine. Bilal öğretmeninin kendisini sokaklardan kurtarıp, itibarlı bir bilim adamı olmasına vesile olduğu gibi şimdi de kendisi, 'Bilal' öğretmen olmuş, yok olmaya aday binlerce 'Ömer'in peşinde. Kimisine yurt imkânı sağlıyor, kimisine maddî yardım…

Öğretmenlerimiz

Hepimizin hayatında küçük ya da büyük değişikliklere vesile olan fedakâr, cefakâr, samimi ve sevgi dolu bir öğretmen mutlaka olmuştur. Belki de birçok kimseyi uyuşturucu batağına saplanmadan hayata bağlamış, birçoklarını fakirliğin cahil bırakmasına izin vermemiştir bu yiğit öğretmenler. İşte talebelere, bu değerli öğretmenlerimize ve eğitimcilerimize bir teşekkür sunma fırsatı.
Haydi sarılın kâğıda kaleme ve öğretmeninizin sizin hayatınızı nasıl değiştirdiğini bize yazın.

Güzel sesli mevlithanlar, İslam kültürünün toplum katmanlarında yayılmasında büyük hizmetler görmüşlerdir. Celal Yılmaz, bu alanda hocası Sebilci Hüseyin'in tarzını devam ettiriyor.

■ ŞEMSİNUR ÖZDEMİR

Mersiyehan Celal Yılmaz:

Mersiye denilince akla önce Kerbela gelir

10 Muharrem günü Sümbülefendi Camii'nde Kerbela şehitlerinin ruhuna okunan mevlidi dinliyorduk. Mevlid dinlemenin cemaat için yeni bir şey olmadığı belliydi. Kimi gruplar fısıltı sohbetini koyulaştırmıştı. Derken, içli, dokunaklı bir ses "Medet ya sahibel makam" diye girip "Aktı masum kanı Kerbela yazısına / Çekildi okla kılıç Peygamber kuzusuna" şeklinde devam eden mersiyeyi okumaya başladı. Bu sese kayıtsız kalmak mümkün değildi. Sanki Kerbela çölünde, Ehlibeyt'in katledildiği, Hz. Hüseyin'in son nefesini verdiği yerde diz çökmüş de kendi halinde inliyor gibiydi okuyan kişi. Bu mersiye sayesinde erkek, kadın, genç, çocuk, yüzlerce kişi o gün Kerbela vahşetinin acısını kalbinde duydu, Ehlibeyt için gözyaşı döktü. Mersiyeyi okuyan Celal Yılmaz hoca idi. Kendisi, meşhur Sebilci Hüseyin Efendi'nin hayatta kalan son talebesi idi. Herkes mersiye okuyabilirdi; ama Sebilci'nin tarzı işte böyle dinleyenin yüreğine acının ateşini düşürüyordu.

Mersiyehanlık, mevlithanlık gibi İslam dünyasında yüzyıllardır devam eden bir gelenek. Özellikle Şii toplumlarda mersiyeye çok değer veriliyor. Ölen bir kimsenin meziyet ve özelliklerini ifade eden ve dar anlamda Kerbela Vak'ası ile burada Ehlibeyt'in başına gelen üzücü olayları ve Hz. Hüseyin (ra)'in şahadetini konu alan mersiyeler tekkelerde düzenlenen zikir meclislerinde mersiyehanlar tarafından, bestesiyle veya irticâli olarak okunur. Sebilci Hüseyin Efendi'nin tarzını devam ettiren, Arap dünyasında 'methennebi' sıfatıyla tanınan Celal Yılmaz, bu tarzda sadece mersiye değil, mevlid, naat, kaside gibi türleri de okuyor. Celal hoca ile Kuzguncuk Camii'nde düzenlenen bir mevlit sonrasında görüştük. Peygamberimizin doğuşu, Kerbela, Çanakkale Savaşı gibi büyük hadiselerin kitaptan öğrenilerek tam anlamıyla kalpte duyulamayacağını ifade eden Yılmaz, uygun yer ve zamanda okunan eserlerin insanları daha çok etkilediğini belirtiyor.

FOTOĞRAFLAR: LEVENT GÜLER

Celal Hoca, meşhur kasidehan Sebilci Hüseyin ile 13 yaşında tanışmış.

Süleyman Çelebi'nin Mevlid'inin Peygamberimizin tanınmasında ve sevilmesinde çok önemli yeri olduğunu ifade eden Yılmaz, "Mevlid Peygamberimize kalıcı olarak gönüllere indiriyor. Veladet bölümünde Peygamberimizin doğumunu o kadar rahat anlatıyor ki, sanki yanında bir komşuymuş, bizzat dinlemiş gibi yakın hissederek ifade ediyor. Toplumumuza, bu milletin bağrındaki inanç yapısına uygun olduğu için kalıcı oluyor. Bir şeyi yerinde okumak lazım. İnsanların duygulandığı, ahireti hatırlayabildiği zamanlar vardır. Rakik bir kalbe, inceliğe ermek için, ölümü, ahireti hatırlamaları için özellikle bu zamanları seçmek lazım. Bu yüzden mersiye her yerde ve her zaman okunmaz. Sadece Muharrem ayında, Kerbela'da yaşanan acıları en çok duyduğumuz zamanlarda okunur. Kerbela dünya tarihinde eşi görülmemiş bir vahşetin eseridir. İnsanlık dışı bir katliamdır. Bu hadiseyi tarihi olarak okur geçersiniz; ama bir mersiye dinlerseniz hiç unutamazsınız." diye konuşuyor.

Celal Yılmaz, Sebilci Hüseyin Efendi ile 1954'te henüz 13 yaşında hafızlığa çalışırken tanışır. Kasımpaşa Camii'ne geldiği bir gün mevlit cemiyeti toplanmıştır. O zamanlar insanlar camilerde yapılan bu tür faaliyetlere çok önem verirmiş. Türkiye'nin en değerli hafızlarının geldiği o gün Sebilci Efendi'yi ilk kez dinleyen Yılmaz, kendi tabiriyle sarhoş olmuştur adeta. "Hak Teâlâ çün yarattı Adem'i / Kıldı Adem'le müzeyyen Alemi" diye başlayan Nur bahsini okuduğunu bile hiç unutmuyor. O günden, vefat ettiği 30 Ağustos 1975'e kadar hocasının yanından hiç ayrılmayan Celal Yılmaz, Sebilci'nin tarzını şöyle anlatıyor: "Bu klasik değil, tekke tarzıdır. Bu havaya girdiğiniz zaman kendinizi o âlemlere götürürsünüz. Tavır odur.

Güzel bir ses, dokunaklı bir okuyuş ve etkileyici sözler mersiye yada kaside dinleyen cemaati etkileyen en önemli unsurlardır.

Sebilci'nin türünde, tarzında ve tavrında okuyan kimse yok bugün. O da tekke tavrını aldığı için kendine özgüdür. Onun tavrını yürüten tek talebesi benim. Onun gibi okuyabilmek bana mutluluk veriyor. Konsantre olsam aynen hocam gibi okurum. Ama benden sonra bu tarz tamamen kaybolacak. Çünkü kimse artık bunları öğrenmek için uğraşmıyor. Bu bir sevda işi."

1964'te Üsküdar İskele Camii'nde başladığı müezzinliğe 1994'te Kasımpaşa Camii'nde veda eden Celal Yılmaz, birçok kez Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yurtdışındaki organizasyonlarına katılır. Azerbaycan'da Şii Müslümanlara mersiye okuyuşunu hiç unutamıyor. Hz. Ali'yi daha çok sevdiğini iddia eden, Ehlibeyt sevgisini sadece kendilerine mal etmeye çalışan Şiilere karşı mersiyelerle cevap veren Yılmaz, onlara Hz. Ali'yi Sünnilerin de en az kendileri kadar sevdiğini anlatır.

Ölüye mersiye, diriye kaside okunur

Mevlid veya mersiye okuyanların kalben bu güzellikleri yaşamadıkları sürece halka tesir edemeyeceğini ifade eden Celal hoca, ciddi eğitim almadan okuyanlara da karşı çıkıyor. Mevlidi bugün dinleyen cemaatin de anlamadığını dile getiren Celal hoca, bu kültürün yozlaşması ile ilgili şöyle konuşuyor: "40 sene önceki cemaat olsa bizi dinlemezler zaten. Güfte, tavır, güfte taksimatı, kafiye, vezin gibi bir dert yok artık. Ne nerede okunur bilen yok ama bir bağırma gidiyor. Bağırmakla bu iş olmaz. Bu işi bilerek, severek yapmak lazım. Tarz, tavır çok önemli. Ölüye mersiye, diriye kaside okunur. Mersiye okuyan başkaları da var ama dinleyenler bunun mersiye olduğunu fark etmez bile. Çünkü mersiye tarzı başkadır. Kendiniz o hüznü yaşarsanız, ağlayarak okursunuz, dinleyeni de ağlatırsınız. Yeni mersiyeler pek tutulmuyor. Çünkü kalbinde hissetmeden yazılıyor. Mevlid veya mersiye okumayı öğrenmek için bir okul yok. İyi bir hocaya bağlanıp öğrenilir. Eski mevlidciler yaşlandıkça onların tarzı ortadan kalkıyor. Yeniler kendilerine göre bir şey okuyorlar. Zaten artık herkes okuyor. İstanbul'un ezan, Kur'an, mevlid tavrı ve adabı her yerden ayrıdır. Bunları bugün kimse bilmiyor. Yeni insanlar böyle şeyleri öğrenmiyor. Kimse talip olmuyor ki bana, bu tavrı öğreteyim. Talip olmayınca kendi kendimize kaldık işte. Eskiden cemaat namazda okunan makamdan hangi rekatın kılındığını anlarmış. Bu kültürden uzaklaştık. Masal gibi geliyor böyle şeyler artık. Bir zamanlar böyle insanlar da yaşamış mı diye şaşırıyoruz. Köyün kültürü şehre gelirse yozlaşır. Şehirden çıkan kültür adamı genişletir, kemale götürür. İstanbul'a her gelen kendi kültürünü yaşamaya çalışıyor. İstanbul kültürü de kaybolup gidiyor."

Eski adı Levon yeni adı ise Levent. Samsun Vezirköprü'lü. Çocukluğundan beri "kendini hazır hissedince" Müslüman olmayı planlamış. Bakmış ki, hayat geçip gidiyor, daha fazla bekleyememiş.

■ MÜKREMİN ALBAYRAK

MÜSLÜMAN OLDUM; kötü alışkanlıklarımı bırakıp yeni bir hayata başladım

Levent (Levon) Andıç 54 yaşında Müslüman oldu. Artık hiçbir vakit namazını kaçırmıyor. Yıllardır bırakmak istediği içki ve sigara iptilasından Müslüman olmakla kısa zamanda kurtulmuş. O artık sadece kendisi için değil çevresindeki insanlar için de bir şeyler yapma gayretinde. Bu nedenle her camiye gidişinde Müslüman arkadaşlarını da çağırıyor. Ancak onlardan şikayetçi. Çünkü davetine çok azı icabet ediyormuş. "Sen namazını kıl, biz beynamazız!" diye karşılık veriyorlarmış.

Yeni adıyla Levent Andıç, üç ay önce İslam'ı seçen bir Türk vatandaşı. Doğma büyüme Müslümanlarla iç içe yaşamış. Andıç, "Kendimi bildim bileli hep yaşantı bakımından hazır hale gelip Müslüman olmayı planladım. Ancak bir türlü kendimi hazır hale getiremedim. Baktım ki bu bahane ile treni kaçıracağım. Daha fazla beklemeyip atladım trene!" diyor.

Kurban Bayramı arifesinde sünnet olduktan sonra Kelime-i Şehadet getirerek Müslüman olan Levon Andıç, yeni aldığı Levent ismi ile kendine yepyeni bir hayat tarzını seçti. Yıllardır sürdüregeldiği içki, sigara gibi alışkanlıklarını terk etti. Şimdi önüne koyduğu yeni hedefi, fazla kilolarından arınmak. "Fazla kilolarım nedeniyle secdeye giderken, tahiyyatta otururken sıkıntı yaşıyorum. Bir an evvel zayıflamam gerekiyor." diyen Andıç, özellikle cuma namazlarına giderken rahat ibadet edebilmek için ağrı kesici alarak gittiğini belirtiyor.

Onun İslam'a ilgisi daha çocuk yaşlarda başlamış. Ailesi, Samsun Vezirköprü'de halen yaşayan Katolik mezhebine bağlı üç Hıristiyan aileden birisi. Dedesi, evde Türkçe'nin dışında herhangi bir lisan kullanılmasına izin vermemiş. Çocukluğunda en çok gıpta ettiği ve unutamadığı iki olay var. Biri, komşu çocukların sünnet olması, diğeri ise Ramazan orucu. Andıç, "Komşularımızın birinde, yeni çıkan yaylı somyalardan vardı. Yazın çocuğunu sünnet ettiren o somyada yatırırdı.

Elden ele dolaşan somyayı gördükçe ben de o somyada birkaç gün yatmayı hayal eder ve bu nedenle sünnet olmayı arzu ederdim. İlçemizin sünnetçisi Selahattin amcaya gider, 'Beni de sünnet et.' derdim. Her seferinde 'Seni başka bir zaman yaparız.' diyerek başımı okşardı." diyor. Andıç, 6-7 yaşlarında iken komşu çocuklarına heveslenip mahalledeki yaşlı bir komşularına elif cüzü öğrenmeye de gitmiş. "Arkadaşlarımdan Veysel, İlyas yaz gelince omuzlarına taktıkları küçücük çantaları ile Kur'an öğrenmeye gidiyor. Babama 'Neden onlar gidiyor da ben gitmiyorum?' diye ağlıyorum. Bana da bir çanta diktiler ve arkadaşlarımla Ferhat amcaya elif cüzü öğrenmeye gittim." diyen Andıç, Müslüman olmamasına rağmen ortaokul sıralarında Ramazan oruçlarını tuttuğunu ve teravih namazlarına gittiğini söylüyor. Oruç tuttuğunu bilen komşularının kendine 'Ali' ismini taktıklarını anlatıyor.

Andıç'ın çocukluğundan kalan en önemli hatıralardan birisi de sevecen Müslüman komşuları. Vezirköprü'den sevdiği yaşlı komşularını anlatırken gözyaşlarına hakim olamıyor. "İmam Bekir amca. Yüzünden nur akardı. Yaptığı iyiliklere baktıkça 'Ben de onlar gibi olabilir miyim?' diye kendi kendime sorardım. Çünkü hepsi de örnek insanlardı bizim için." diyor. Müslüman olmayı daha o yıllarda kafasına koyduğunu anlatan Andıç, İslam'a girmesini şöyle anlatıyor: "Müslüman olmak için neden bugüne kadar bekledim, ben de bilemiyorum. Ama hep kendimi hazır hale gelince Müslüman olacağıma inandırmıştım. Baktım ki hiç hazır olamayacağım. Zaman ise her geçen gün ilerliyor. 'Daha fazla beklemenin bir anlamı yok.' dedim ve yakınımızdaki camiye giderek imamdan destek istedim. Gereken hazırlığımı yapıp Kurban Bayramı arifesinde sünnet oldum, müftülüğe giderek Kelime-i Şehadet getirip hidayete erdim."

Andıç, yıllardır arkadaşlarının kendisine takıldıkları 'gavur' esprisinden de kurtulmak ve onları suizandan kurtarmak için Şişli Müftülüğü'ne de Müslüman olduğunu tasdik ettirmiş.

Andıç'ın sünnet olması da ilginç. Çocukluğunda kendisini sünnet yapmayan Selahattin Bey'in oğluna sünnetini yaptırmış. Andıç, "Arkadaşım olur. İzmir'de yaşar. Bir gün aradım; 'Babana nasip olmayan bir iş vardı, gel onu tamamla.' dedim. Olayı anladı. İzmir'den kalkıp Ayvalık'a gelerek beni sünnet edip geri döndü." diyor.

Levent bey, çocukluğunun nur yüzlü, iyilik timsali Müslüman büyüklerini gözyaşlarıyla anlatıyor.

Andıç, Müslüman olduğunu eşine açıkladığında eşinden tepki görmediğini belirtiyor. Eşinin, "Sen ne yapmışsan doğru olanı yapmışsındır." dediğini aktaran Andıç, yıllardır bırakmak istediği içki ve sigara alışkanlığını Müslüman olduktan sonra bırakmasının eşinde de olumlu etki yapacağını tahmin ediyor. Oğlu ise babasının Müslüman olmasından son derece memnun olmuş. Ancak, bir kısım Müslüman(!) arkadaşı ve müşterisinin de eleştirisine maruz kaldığını şöyle anlatıyor: "Bir gün doktor olan bir müşterim işyerime geldi. Ben de masamda namaz surelerini ezberlemeye çalışıyorum. 'Hayırdır ne iş?' diyerek elimdeki kitabı işaret etti. 'Müslüman oldum, namaz surelerini öğreniyorum' dedim. 'İşin mi yoktu!' gibi bir söz söyleyerek Müslüman olmamdan hoşnut olmadığını ima etti."

Levent Andıç: İslam'ın güzelliğini herkese anlatmalıyız

Andıç, İslam dininin güzelliklerinin herkese anlatılması çağrısını yaparak şöyle konuşuyor: "İslam dini çok güzel. Kimsenin dininden gocunmasına veya korkmasına gerek yok. Burada hava atacak birisi varsa o da Müslümanlardır. Ayrıca İslam dininin güzelliklerini dile getirmek lazım. Benim duyduğum hakikatleri başkaları da duyarsa mutlaka İslamiyet'e yönelme olacaktır."

FOTOĞRAF: AP

İşsizlik sorunları, bu da mutsuzluğu doğurur. Sosyal sorunları psikolojik sıkıntılar, aile içi tartışmalar izler. İşsizliğin temel sorunlarının başında iyi ve yeterli eğitim almamak yer alırken, iyi eğitim almış gençleri de daha farklı sorunlar bekliyor.

FOTOĞRAFLAR: AYTEN KAYA

İşsiz olabilirsiniz; ama HEDEFSİZ olmayın

■ FARİKA TEYMUR ARTIR*

Toplum olarak en önemli problemlerimizden biri işsizlik ve gelir azlığı. İşsizlik sosyal patlamaların ana sebebi. Krizlerden sonra artan psikolojik sorunlar, boşanmalar vb.'nin bir kısmı ekonomik nedenlerden kaynaklanıp bu konuda milletçe daha duyarlı olmamız gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu problemin çözümünde her ne kadar idarecilere büyük görevler düşse de meselenin sosyal ve psikolojik kaynaklarının üzerinde de durulmalı ve gerek işsizler gerekse aileleri neler yapabilecekleri konusunda bilinçlendirilmelidir. İşsizliğin nedenleri elbette kişilerin içinde bulundukları şartlara göre değişmekle birlikte en büyük problem bilindiği gibi yeterli iş imkanlarının olmamasıdır. Bunun için daha fazla girişimcinin devletten destek alarak işsizlere iş imkanı açması gerekmektedir. Bununla beraber girişimcinin de uygun kalifiye elemana ihtiyacı bulunmaktadır. Bir konuda yetişmiş eleman bulmak kolay değildir.

Bir kişinin aranan eleman olma niteliğine sahip olamamasının bazı kişisel nedenleri de bulunmaktadır. Bunların başında kişinin yeterli eğitim alamaması, bilhassa tahsiline çeşitli sebeplerle devam edememesi gelmektedir. Bununla beraber eğitimli kesim arasında işsizlik oranının gittikçe arttığı da bilinmektedir.

Hayata bakışımız, gayretimiz, beklentilerimizle mutlaka doğru orantılı olmalıdır.

Başarısızlıklar abartılmamalı

Aileler, gençleri iş konusunda yalnız bırakmamalıdır. Gencin doğru işlere müracaat edip etmediği öğrenilmelidir. Kendisine uygun olmayan işlere başvurup sınavlarda veya mülakatta başarısız olan daha sonra da yeniden başvurmaya cesaret edemeyen ve böylece gittikçe kendilerine güven duygularını kaybeden gençler çoktur.

Başarısızlıklar abartılmamalı, sonuçlardan ders alınıp yeni bir atılım için eksikliklerin giderilmesinin önemli olduğu çeşitli şekillerde anlatılmalıdır. En iyi yatırımın eğitime yapılan yatırım olduğu da unutulmamalıdır.

Tahsil kişilerin sadece gelir elde etmesi açısından değil sosyal hayatta başarılı olması ve milletçe kalkınmamız açısından önemlidir. Bununla beraber tahsilini tamamlayamayan, bu eksikliğini pratik hayatta çalışarak veya çıraklık eğitimi alarak giderip başarılı olan genel kültürünü de kendisini yetiştirerek geliştirenler de bulunmaktadır.

Diğer taraftan pek çok genç ailelerinin veya dostlarının sağladığı iş imkanlarıyla gelişip meslek sahibi olmaktadır. Önemli olan kişi üzerinde baskı yapılmaması, ilgi ve yeteneklerinin göz ardı edilmemesi ve bir amaç sahibi olup o amaç doğrultusunda hareket etmesinin kolaylaştırılmasıdır. İşsizliğe bir diğer çözüm şekli ise aile üyeleri tarafından yürütülen aile işleridir. Bu işlerin bir kısmı gençler için de iyi bir gelişme ortamı hazırlamaktadır.

Çabuk ve kolay kazanma yanlış bir düşünce

İşsizliğin çözümünde işsizlere yeni iş imkanları sağlanmasında yeni atılımlara ihtiyaç vardır. Aslında toplumumuzda girişimci ruha sahip olan, toplumun lokomatifi olacak kişiler çoktur. Ailenin maddi kaynaklarının yastık altı para denilen küçük birikimlerinin ailedeki girişimciler ve onlara maddi manevi destek olan aile üyelerinin dayanışması ile değerlendirilmesinin güzel örnekleri çoktur Fakat aile içi ortaklıktan kaçınan kişiler de oldukça fazladır. Bunda gerek aile içinde gerekse başka insanların hayatında yaşanan olumsuz tecrübelerin payı büyüktür

Girişimcilik çalışmalarını baltalayan nedenlerin başında, yapılan işte ehil olmama, ahlaki bozukluklar, kişiler arası iletişim çatışmaları ve yanlış anlamalar gelmektedir. Girişimcilik ruhuna en fazla zarar veren ise çabuk ve kolay kazanma arzusu olup; bunun zararlı sonuçları ancak ahlaki ve dini eğitim ve kişinin neyin ihtiyaç olduğunu ve önceliklerini iyi bilmesi ile önlenebilir. İnsanların çalışmayı sevmesi ve sürekli kendilerini geliştirmeleri de çok önemlidir. İşsizliğin bir diğer nedeni de kişinin bulduğu işin gelirini düşük bulduğu için çalışmamasıdır... Halbuki gençlerin düşük gelirli de olsa bir işte bilhassa aile işlerinde çalışmaları ve eğitim alarak kendilerini geliştirmeleri onlara ya daha yüksek gelirli işlerin kapısını açacak ya da kendi işlerine sahip olma imkanı sağlayacaktır. Elbetteki burada istismar edilmemek de esastır.

Diğer taraftan karşılıklı iyi niyetle gelişen aile işleri sadece aile üyelerine değil toplumdaki pek çok işsize de iş imkanı sağlamaktadır.

Kendimizi en iyi yerlere layık görmek iyidir. Peki, bunu karşılayacak gayret içinde miyiz? Aldığımız işi mükemmelen bitirebiliyor muyuz? Güven veriyor muyuz, becerikli miyiz?

20'li yaşlarına kadar bir hedef belirleyemeden gelip de, "ne iş olsa yaparız" konumundaki gençler, tabii ki çok zorlanacaktır.

İster aile üyeleri isterse aile dışındaki kişiler arasında olsun iş hayatında başarılı olmak için kişilerin yaptıkları iş konusunda bilinçli olmaları, iş hayatının kurallarını iyi bilip tecrübe sahibi olmaları uzun ve kısa vade planlarını iyi yapmaları, çok çalışmaları, karşılıklı güvenle birlikte prensiplerin baştan konması, açık ve dürüst olunması, görev taksiminin iyi yapılıp yerine getirilmesi, maddi konuların çekinmeden profesyonelce rahat ve saygılı bir şekilde konuşulması, çalışma sisteminin iyi anlaşılması, gelir-gider dengesinin iyi kurulması ve başarıların karşılıklı takdir edilmesi gerekmektedir. İşverenle çalışanların bu kurallara uyup da başarıya ulaşmamaları hemen hemen imkansız gibidir. Tabii ki insan için kazanmak kadar kaybetmenin de hayatın bir parçası olduğu ve kayıpların yeni atılımlar için sadece tecrübe oluşturduğu da unutulmamalıdır.

Hükümetin işsizlikle mücadelede kararlı olması, yeni vergi düzenlemelerinin yapılması, girişimciye yapılan teşvikler ve sağlanan imkanlar devletiyle el ele veren halkın girişimcilik ruhunu canlandıracak ve yeni iş imkanlarının sağlanması işsizlik ve gelecek endişesi taşıyan gençlerin kaygı düzeyini azaltarak ümitlerini ve çalışma arzusunu artıracak böylece hem devlet hem de millet güçlenecektir.

İlgi duyulan alanda eğitim almamak motivasyonu etkiliyor

Anne babaların çocuklarını onların istediği ve yetenekli olduğu değil de kendilerinin istedikleri alanda tahsil yapmaya zorlamaları kişilerde daha sonra motivasyon eksiliğine yol açabilmektedir. Bu durumu önlemek için meslek seçiminde ilgi ve yeteneklerin iyi değerlendirilmesi ve ailelerin veya diğer etkili kişilerin kendi isteklerini empoze etmekten kaçınıp sadece bilgilendirmeleri gerekmektedir. Bazen ilgi ve yetenekler değişebilir. Bu durumda kişinin kendisini yenileyebilmesi ve ailenin ve diğer tecrübeli ve bilgili kişilerin uygun şekilde bilgilendirmesi kişinin severek çalışacağı bir iş bulmasını kolaylaştırır.

Birçok genç işi nasıl bulacağını bilemiyor

Yeni istihdam alanları, kişilerin hakları, devletin sağladığı imkanlar her geçen gün değişmektedir... Bu gibi sebeplerle işsiz kalınmasının önlenmesi için kişilerin bilgiye ulaşması önemlidir. Danışmanlık hizmetleri bu konuda önem arz etmektedir. Üniversiteye hazırlık kurslarının verildiği dershanelerden de bu konuda yayınlanmış kitapçıklar elde edilebilir.

Yeterli donanım olmaması da engellerden biri

Aslında kişi diploma notunun düşük olması sebebiyle bazı iş imkanlarından mahrum olacağını düşünebilir. Fakat diploma notu, yüksek lisans eğitimi veya devlet memurluğu başvurusu gibi durumlarda önemli olsa da özel sektörde başka özelliklerle birlikte değerlendirilmektedir. Bir veya iki yabancı dil, işle ilgili başka eğitimler almış olmak, tecrübe ve her şeyin başında kişinin başvurduğu işte çalışmayı gerçekten istemesi ve kendine güvenmesi diploma notunun yüksekliğinden bazı durumlarda daha önemlidir. ***Uzman Psikolog**

Adalet deyince hep sosyal adaleti anlıyoruz. Ancak, sosyal adaletin gerçekleşmesi sağlam iman ve Müslümanlığın doğru yaşanmasına bağlıdır.

■ **AHMET CAN**

Adalet, kâinatın özüdür

İfrata ve tefrite girmeden İslam'ın emirlerini yerine getirmeye adalet denir. Ya da Allah tarafından ortaya konmuş, insan ve toplumdaki umumi dengeyi sağlayacak değerler bütünüdür adalet. İslam âlimleri Allah'a kul, Peygamber'e ümmet olan bir insana, ferdî, ailevî, sosyal alanlarda düşen sorumlulukların hepsini adalet sözcüğüyle ifade ediyorlar. Sosyal münasebetler, idarî esaslar hep adalet kavramının muhtevası içindedir.

Dengeli davranmak

■ Adaletin bir de "insaf" manası var ki bu da dengeli davranma demektir. Hakkınızı almak ya da bir hakkı yerine getirmek istediğinizde dengeli davranmak da adalettir. Çünkü bu tür durumlarda insanlar genelde hakka, hakkaniyete çok riayet edemeyebilirler ki bu da insafla aşılabilir.

■ Adaletin ilk adımı ferdin şahsi hayatında Müslümanlığını yaşaması ile atılır. Sonra daire genişletilir, aileden topluma uzanan çizgide ibadet duygusunun, ibadet duygusu içinde itidalin ve aynı zamanda istikametin hakim olması adımları gelir.

■ Kur'an'dan istifadenin yolu takvadan geçer ve takva ile en içli-dışlı olan şey adalet ve istikamettir. Her cuma hutbelerde okuduğumuz, dinlediğimiz "İnnallâhe ye'müru bi'l-adli ve'l-ihsani..." (Nahl, 16/90) ayetinde de ilk önce adalet emrediliyor, sonra ihsan geliyor. Yani kulluğu yerine getirirken Allah'ı görüyor gibi yerine getirme, yapacağı her şeyi Allah tarafından görülüyor mülahazasıyla yapma. Sonra "ve îtâi zi'l-kurbâ" geliyor: yakınlardan başlayarak yardımda bulunma. Kur'an'da değişik yerlerde ele alındığı ve yakınlık çerçevesinin belirlendiği gibi, kan akrabaları, mahalledeki müslim-gayrimüslim yakınlar hep bu kayda dahil.

■ Dinin istikamet içerisinde yaşanması da adaletin ayrı bir tezahürüdür. Hamdi Yazır'dan Fahruddin Razi'ye, Seyyid Kutub'dan Üstad Bediûzzaman'a kadar herkes "İhdinâs sırâtal müstakim. Sırâtallezine en'amte aleyhim, gayril mağdubi aleyhim" (Fatiha, 1/6-7) in tefsirinde istikamete böyle mana verirler. Akıl, şehvet, gazab gibi üç esasın adl u istikamet üzere kullanılmasını anlatırlar. Bediüzzaman, bazı eserlerinde inat, hırs gibi duyguları buna ilave eder, bunların ifrat ve tefriti adına örnekler verir.

■ Hasedi yani insandaki çekememezlik ve kıskançlık hissini ele alalım. Herkesi ve her şeyi kıskanma ifrat, hiçbir şeyi umurunda olmama, boş verme tefrittir. Ortası ise gıptadır. Madem çekememezlik duygusu verilmiş, onu istikamet ve adl üzerine kullanalım ki o da gıptadır. "Allah falana şunu ihsan etti, niye bana ihsan etmesin ki? Zaten O'nun rahmeti çok geniş." demek lazım. Dikkat edin "Niye ona ihsan etti ki?" değil. Bu mahzurlu. Zaten "Febizâlike fe'l-yetenâfesil mütenâfisûn-İşte yarışacaklarsa insanlar, bu Cennet devletine konmak için yarışsınlar!" (Mutaffifîn, 83/26) buyuruyor Kur'an-ı Kerim.

■ Gayz, kendi kendine kaynayıp köpürme demek. Kur'an Cehennem'i tasvir ederken "Tekâdü temeyyezü mine'l-gayz - Cehennem, gayzından, öfkesinden neredeyse çatlayayazdı!" (Mülk, 67/8) ayetiyle anlatır bunu. İnsan da bazı hadiseler karşısında köpürüp çatlayacak hale gelir. Ama bakıyoruz şahsî dünyası, menfaati ile alakalı şeylerde yeri göğü inleten bazı insanlar, ağız dolusu dine-diyanete hem de her gün küfredenler karşısında hiç rahatsız olmuyor, rahatlıkla başını yastığa koyup miskin miskin uyuyabiliyor. İşte bunun biri ifrat diğeri tefrit. Adl u istikameti ise yerinde, usûlünce medeni bir şekilde tepkide bulunmaktır.

■ Evet, insan Allah'a, Peygamber'e küfredildiği zaman Ashab-ı Kefh gibi "İz kâmû fe kâlû Rabbünâ Rabbü's-semâvâti ve'l-ardi len ned'uve min dûnihî ilâhen lekad kulnâ izen şatatâ - Onlar ayağa kalkıp "Rabbimiz," dediler, "göklerin ve yerin Rabbidir. O'ndan başka hiçbir ilaha yönelmeyiz. Şayet böyle bir şey yapacak olursak, gerçek dışı, pek saçma bir söz söylemiş oluruz." (Kehf, 18/14) diyemiyor, için için kaynayıp köpüremiyor, ne yapabilirim diye uykuları kaçmıyorsa Hak adına hiçbir gayreti yok demektir.

ÂNÎ ÖLÜMLER, HAZIRLIKLI İNSANDA HAYRA MI ALÂMETTİR?

Hayatta gerçek olan "ölüm"dür. Rabb'imizin bizim hakkımızdaki takdirine teslim olmak, onu teslimiyetle beklemek gerekir.

Ancak bu gaflet içinde , hazırlıksız bir şekilde olmamalıdır. Her günü son günü imiş gibi karşılamak kulluk şuurumuzu artırır.

AHİRET

■ AHMED ŞAHİN

Günümüzde gittikçe çoğalan ani ölümler bir bakıma hayra alamet gibidir. Sıkıntı çekmeden, azap hissetmeden, kimselere yük olmadan, ele avuca düşmeden.

Emaneti teslim etmek gibi bir görüntü... Ama diğer yandan bu hayra değil şerre alamet gibi de görünmektedir. Ahiret hazırlığı yapamadan, üzerindeki hakları yerine vermeden, tevbe istiğfarla manevi temizlenmeden gitmek. Herhalde bu da iyi bir sonuç olmasa gerektir.

Bundan dolayıdır ki maneviyat büyükleri, müminleri ikaz ederken hep fikren ve ruhen hazırlıklı yaşanmasını tavsiye ederek:

- “Mümin için ani ölüm rahmettir!” müjdesini verirler. Çünkü imanlı insan hep bilinçli ve hazırlıklı yaşar, böylece ani ölümü onu gaflet içinde yakalamış olmaz.

Deniyor ki, insan her an mümkün ve muhtemel olan emaneti teslim etme gerçeğini hatırında tutar da fikren ve zihnen hazırlıklı yaşarsa, onun ani ölümünden endişe hissedilmez. Zira onun ölümündeki anilik dıştadır, içte değildir. O mümin, kendi içinde hep hazırlıklı bulunuyor, her vakit tevbe istiğfar hissi içinde yaşıyordu. Artık onun için ani ölüm bir tehlike teşkil etmeyebilir. Hazırlıklı bulunmaktadır çünkü.

Bu sebepledir ki, uzun hastalıklardan sonra ölenlerin manen temizlendiği düşünülür, fikren ve zihnen ciddi tevbe, istiğfarlar yaptığı kabul edilir. Ahirete tam bir manevi temizlik içinde gittiği yorumu yapılır.

Resulü Ekrem Efendimiz hazırlıklı da olsa, doğrudan doğruya ölümü istemeyi tavsiye buyurmamaktadır. Şayet bir insan maruz kaldığı zorluklardan dolayı hayatından sıkılmışsa:

- Rabb’im, yaşamam hayırlı ise yaşat, ölmem hayırlı ise öldür, diye dua etmeli, mutlaka ölümü istememelidir.

İsterseniz bu fevkalade mühim konuyu tabiin büyüklerinden dinleyelim. Bakalım sahabeden sonra gelen bu büyük insanlar sohbetlerinde sıkıldıkları hayatı nasıl değerlendiriyor, nasıl düşünüyorlar?

Sevrî, Yusuf bin Esbat, Vüheyb bir araya gelmiş Müslümanlar arasında meydana gelen o günkü üzücü fitneleri konuşmaktalar. Sevri, sohbet sırasında dindarlar arasında meydana gelen bu yakıcı fitneleri düşünerek şöyle dedi:

- Ben artık ölümü istiyorum. Çünkü toplumda kötülük ve fitneler her geçen gün çoğalıyor, onlara karışmamak için bir an önce gitmeyi arzuluyorum.

Yusuf bin Esbat da karşı düşüncesini şöyle dile getirdi:

- Ben ölümü istemiyorum. Çünkü yaşadığım müddetçe yapacağım tevbe istiğfarlardan biri kabul olabilir. Halbuki ölürsem böyle kabul olma ihtimali olan tevbe istiğfarlardan mahrum kalmış olurum.

Vüheyb de her ikisine de karşı olan düşüncesini şöyle ifade etti:

- Ben peşinen ne ölmeyi isterim, ne de kalmayı. Allah’ın takdiri ne ise ona teslim olmuşum. O neyi hakkımda takdir etmişse onu diler, onu beklerim.

Sevrî, bu farklı cevaptan çok memnun oldu da dedi ki:

- Vallahi içimizde en doğrusunu sen söyledin! Sen ruhanilerin sözleriyle bağladın bizi. Doğrusu, Rabb’imizin hakkımızdaki takdirine teslim olmaktır.

Evet gerçek olan budur. Rabb’imizin hakkımızdaki takdirine teslim olmak, onu sabırla, teslimiyetle beklemek.

Ancak bu bekleyiş gaflet içinde olmamalı, hazırlıksız şekilde geçmemelidir!

Pakistan'ın önemli alimlerinden Abdülmabud Geylânî hazretleriyle Bediüzzaman, Rusya'da esaretten birlikte kaçarlar. Kaçışları sırasında sıradışı bazı hadiseler de yaşarlar.

ABDULLAH AYMAZ

Bediüzzaman ve Geylânî hazretleri

esaretten nasıl kurtuldu?

Dr. Habibullah Han ile Almanya'da tanıştık. Çocuklarının hepsini de yetiştirip yüksek tahsilini yaptırmış. Zeki bir insan... Dr. Habibullah Han, Pakistanlı mühim âlimlerden Abdülmabud Geylânî hakkındaki bilgilerini şöyle aktardı:

"Sene 1972 veya 1973... O sıralar Medine'deyim. Dediler ki, 'Meşhur bir Şeyh gelecek...' Ben de Medine'de Gulâm-ı Resûl isimli Pakistanlı birisini tanıyorum. Bu insan devamlı Medine kedilerine yiyecek verir. Onun için halk kendisine Ebu Hureyre ismini takmış... Gerçekten de kediler onu görünce sıraya geçiyorlar. Ben ondan sorup öğrenmek istiyorum. Medine'de Mescid-i Nebevî'de o zaman sabahtan öğleye kadar Peygamberimiz (sas)'in kabrini erkekler ziyaret ediyor. Öğleden ikindiye kadar da kadınlara müsaade ediliyordu.

Ben öğleden sonra Efendimiz (sas)'in kabri ile mescidi arasında (cennet bahçelerinden bir bahçe, buyurulduğu için) bir yer kaptım, orada oturuyorum. Tam bu sırada yaşlı bir kadın erkeklerin arasından ta oraya kadar geldi ve Urduca; 'Ey erkekler! Utanmıyor musunuz, tavukların kuluçkaya yattığı gibi burada oturuyorsunuz? Bu saatte burada sizin ne işiniz var? Hakkımızı niye alıyorsunuz?' diye bağırarak konuşmaya başladı. Gerçekten haklı, herkes kaptığı yerden bir türlü kalkmıyor ve bütün gün orada oturuyor.

Ben de kendi kendime, 'Kadının hakkı bana geçmesin.' dedim. 'Ya Rabbi ben evlad-ı Resûl'e hizmet etmek istiyorum. Bana yol göster.' diye dua edip oradan kalktım. Doğruca kedilerin babası Gulam-ı Resûl'ün yanına gittim. 'Pakistan'dan mühim bir Şeyh geliyormuş, tanıyor musun?' dedim. 'Tanıyorum, bekle.' dedi. Gulâm-ı Resul'ün olduğu yerde bir kapı var. Oraları hep 40 sene Türkler ve Pakistanlılar temizledi. O zaman Mescid-i Nebi'nin 28 kapısı vardı. Şimdi 30 oldu. Benim yanıma birisini verdi ve beni Cennetül- Bakıyy Mezarlığı'nın yanındaki bir eve gönderdi. (Şimdi o ev artık yok.) Ben dua ederek o eve girdim. Baktım, içeride, yaşlı bir zat oturuyor. Nezle olmuş. Doktor olduğum için ona bir ilaç verdim. O bana, 'Sen yarın gel.' dedi. Öbür gün cuma idi. Ben önce, yine Gulâm-ı Resûl'e gittim. O fakirleri bilirdi. Ona fakirlere vermesi için para ve elbiseler verdim. Üzerimde sadece örtüm vardı. Geç kalmıştım. Namazımı kılıp o zatın yanına gittim. Bana 'Nezle olmuştum, sen bana ilaç verdin, ben de Allah'ın izin ve şifası ile iyi oldum. Ben de sana dua ettim.' dedi. Bu zât, Abdülmabud Geylânî idi... Babası seyyid. Kendisi Iraklı. Üç kardeşlermiş. Bir kardeşi konsolos, öbür kardeşi Bağdat Üniversitesi'nde İslâmî ilimlerde profesör. Almanya'ya yanımda geldi. Hanımım çok rahatsızdı. Sürekli başı ağrıyor. Tansiyonu zaman zaman 28'e çıkıyor... Sanki kafası patlayıp ölecek... Dört hafta yattı. Çeşitli hap ve ilaçlar verdik iyi olmadı. Abdülmabud Geylânî bir dua yazdı. Sabah baktık iyi olmuş. (O gün bugündür bir daha öyle bir baş ağrısı duymadı.) Hangi âyeti yazmıştı bilmiyorum. Yalnız bizim hanıma icazet vermiş. Bu tip hastalara da hanım bu âyeti yazıp veriyor, Allah'ın izniyle iyi oluyor.'

Bediüzzaman'la birlikte firar etmişler

'Şeyh Abdülmabud Geylânî bana Bediüzzaman'la Rusya'da bulunduklarını, beraber firar edip Varşova yakınlarına geldiklerini söylemişti. Hatta demişti ki: 'Polonya sınırındaydık. Bediüzzaman, Alman askerlerine, Rusların gelmekte olduğunu söyledi. Onlar 'Ruslar yüz kilometre uzakta.' dediler. O ısrarla 'Çok yaklaştılar. Hemen hemen buraya gelmek üzereler.' dedi. İnanmadılar. Bu sefer, su getirdi, abdest ibriğini eline aldı, bir şeyler okuyarak bizim etrafımızda ibriğindeki suyu döke döke bir halka çevirdi. Bize, 'Bu halkanın dışına çıkmayın.' dedi. Biz oraya oturduk. Rus askerleri geldi. Bizi görmüyorlardı. Ayaklarına dolanıyorduk, onlar kaldırıma çarpmış gibi kenarımızdan geçip gidiyorlardı. Ama Almanları hep esir ettiler. Biz oradan Varşova'ya geldik. Oradan da İstanbul'a... Daha sonra Ankara'ya gittik. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'ne yardımcı olmaya çalıştık. Ben Şeyh Abdülmabud Geylânî'den bunları duyuyordum; ama Bediüzzaman'ı bilmiyordum. Yirmi sene sonra onun kim olduğunu anlayabildim. Şeyh Abdülmabud Geylânî 1986'da vefat etti..."

Bediüzzaman Said Nursi

Zaman Gazetesi 34194 Yenibosna/İstanbul
dr.can@zaman.com.tr

Saçlarıma takıyorlar!

F. S./İstanbul
Merhaba! Ben 18 yaşında Yıldız Teknik öğrencisi bir erkeğim. Ailemle giyim zevki konusunda anlaşamıyoruz. Ben spor giyim tercih ederken onlar klasik takım elbise zorlaması yapıyorlar. Eski resimlere baktım, babam uzun saçlı ve spor giyinirmiş. Ben saçlarıma 1 cm ilave etsem kıyamet kopuyor. Lütfen yardımcı olunuz.

Dr. Can
Sevgili F.S. Her mektuba mutlaka cevap verme gibi bir prensibim olmasa inan ki senin bu çok önem verdiğin mevzuda bir şeyler yazıp cevaplamayacaktım bile. İsterse gençliğinde saygıdeğer babanız uzun saçlı ve spor giyimli olmasın. Bu 18 yaşında ve aklı başında bir genç olarak senin spor giymek istemene ve giymene engel değil. Ayrıca kendine olan özgüvenin ve barışıklığın için bu gerekli de.

1) Eğer ebeveynin bunu spor giysiler pahalı diye istemiyorlarsa bilemem.

2) Ancak, sanırım seni seven ve iyiliğini düşünen anne-baba piyasadaki "zibidi" tarzı giyimle özdeşleşirsen belki yanlış adımlar atar, bazı akımlara kapılırsın diye endişe ediyorlar.

3) Aslında seni bu konuda iyi yetiştirdiklerine inanıp sana güvenlerinin olması gerekir. Bilemiyorum, daha önce onların güvenini sarsacak hareketler olmuş muydu? Ama kötü şeyler yapmak isteyen bir genç takım elbiseyle de yapar! Bu konuyu konuşarak makul izah ve ikna yöntemiyle çözeceğine inanıyorum. Başarılar.

Sıyırdım mı ne?

Yeşil
Merhaba. Beni insanlara belli edecek sorunlarım olduğunu düşünüyorum. Yalnız kaldığımda da garip davranıyorum. Kendi kendime konuşuyor, taklitler yapıyor, ağlıyor ya da gülüyorum. Aynanın karşısında yüzümü şekilden şekile sokarak kendimi eğlendiriyor, küçük çocuklar gibi "çirkin" oluyorum. Sizce bu davranışları herkes yapıyor mu? Yoksa ben sıyırdım mı?

Dr. Can
Sevgili kızım. 'Herkes yapıyor mu?' diye soruyorsun. Bilmiyorum; ama ben yapıyorum billahi! Ve ben de senin gibi meraktayım. Sıyırdım mı diye. Aslında ben eski sıyırıklardanım; ama bilemiyorum bu yüzden mi sıyırdım yoksa sıyırdığım için mi böyleyim! :)

Neyse burada önemli olan ben değil de sensin tabii ki. Eğer bu hareketleri herkesin yanında kendine hakim olmadan yapıyorsan ve bu senin iletişimini, işini ve günlük hayatını etkiliyorsa doğru psikoloğa. Yok istediğin yer, istediğin zamanda, istediğin kadar ve şekillerde yapıyor, bununla rahatlıyor, içini boşaltıyor, mod'unu yükseltiyorsan mesele yok. Merak ettim ya Yeşil. Yüzünü ne şekillere sokuyorsun? Benden daha mı iyisin bu konuda? Birkaç komik resmini gönder de 3 aylarda dergide yayınlayalım! :)

Ha bir de herkesin yanında "Ben yalnız kalınca bööle bööle yapıyorum" deme. Millet deli der. Bilmezler. Kısmetin kapanır.

Mutlu yüzler ve gülümsemeler.

Bu dünyadan taşınmak istiyorum

Vesvese/Muğla
Çevremdeki insanların beni sevdiğini biliyorum. Ama ben mutsuzum. Bir türlü kendimi sevemedim. Güldüğümde bile içimde hep bir hüzün var. Ağlamak istiyorum, bir türlü ağlayamıyorum. Yalnız bir çölde kalmak ve ölmek istiyorum. Artık bu dünyadan taşınmak istiyorum. Çok yalvardım, olmuyor. Dünya üstüme üstüme geliyor ve karanlık. Yolumu bir türlü bulamıyorum. Lütfen bir yol gösterin.

Dr. Can
Değerli kardeşim. Ölüm gibi bir gerçeği görmezden gelip insanın kendini kandırması ya da ölümden korkup sürekli bu fobiyle yaşaması ne kadar doğru değilse, sürekli olarak ölmek istemek, dünya ile ilgili her şeyden el etek çekmek, afiyet, sıhhat, helal kazanç, iman bütünlüğü ve ibadet devamlılığı istememek de o denli yanlıştır. En iyisi 'Allah'ım yaşamam hakkımda, insanlar ve ülkem için yararlı ise yaşat değilse sana kavuşmayı özler ve arzu ederim' demek. Evet yarın değil bugün ölecekmiş gibi yaşamak ve ölüm meleği gelirse 'Hoş geldin sefa geldin... Ben de seni bekliyordum. Haydi ışıktan yolculuğa çıkalım' demek. Ama yarın öleceğimizi bilsek bile, bugün bir ağaç dikmek...

Değerli kardeşim. Bu konuda Ailem dergimizin 24 Mayıs tarihli 24. sayısındaki "Yaşamak mı yoksa ölmek mi?" yazısıyla Sn. Ahmet Şahin hocamızın aktardıklarını okumamızın en iyi cevabı alacağınız anlamına geldiğinin altını bitmez tükenmez bir kalemle çiziyorum. Benim bu tavsiyenin yanında söyleyeceğim şey ise bir uzman desteği almanızdır. Esen kalın.

DR. CAN

İŞLER YARIM KALIYOR!

ETK. İstanbul
Kendime verdiğim sözleri tutamadım. Bu da özgüvenimi köreltiyor. Aslında bazı konularda kafama koyduğumu yaparım; ama bu başarısızlığın sebebi nedir, bilemiyorum. Selam ve dua ile.

Sevgili kızım ETK. Hayat, biz insanlara sunulmuş birtakım imkanların yanı sıra peşinden koştuğumuz hayallerle doludur. Her geçen gün yaşamın içerisinde farklı hayaller peşinde koşan insanlar görürüz. Sizin şikayetleriniz, yapmak isteyip de yapamadığımız şeyler, başlayıp da bitiremediğimiz yarım kalan işler, yerine getirilmemiş sözler ve kararlar bana gönderilen en sık mektuplardan...

Özellikle ülkemizin bizlere sağladığı yaşam koşulları içinde insanların istediklerini gerçekleştirmeleri ve ideallerinin peşinden koşmaları ne yazık ki kolay olmuyor.

Yaşam şartlarının bile zaman zaman kötüye gittiği bir ortamda insanların hayattan istediklerini alabilmek için gösterdikleri çaba ve aldıkları kararlarda ısrarlı olmaları gerçekten zor. Mücadeleye devam...

Hayat mücadelesinde elbette süngümüzün düştüğü zamanlar olacaktır. Kendimizi umutsuzluğun içinde kaybolmuş bulacağız ve hayallerimizden vazgeçeceğimiz günleri mutlaka yaşayacağız. Ancak bu durumun bizleri devirmesine izin vermektense; mücadele içine girmek ve yepyeni kararlar ve hayallerle hayatın karşısına dikilmek yapacağımız en iyi şey olacaktır. Başarılar.

EVLENEBİLİRSİNİZ!

Çaresiz-Ulus/Ankara
Sevgili kızım. Nişanlının rahatsızlığı evliliğe mani değildir. Dilersen yine de bir dahiliyeci ya da intaniye uzmanına danışabilirsin. Mutluluğunuz her iki cihanda da sürsün dilerim. Esenlikler.

Eleştirilmekten nefret ediyorum

E /İstanbul
Küçüklüğümden beri geçimsiz, huysuz, sabahlara dek uyumayan, 12 yaşına kadar altını ıslatan, dolayısıyla annesinin şikayetlerine maruz kalan bir çocuk olarak yetiştim. Şimdi güya büyüdüm; ama sorunlarım belki artarak sürüyor. Babamla vesair insanlarla iletişimim kötü. Ev işlerinden de nefret ediyorum. Yaptığım her işte insanların beni kötü amaçları için kullandığı zehabına kapılıyorum. Kendimden utanıyor, nefret ediyorum. İnançlarım intiharımı engelledi. Evlilik konusunda tereddütlerim çok. Geleceğe dair karamsarım. Eleştirilmekten nefret ediyorum. Münekkit kişilere düşman oluyorum. Bebek olmak istiyor, bebekçe şeyler yapıyorum. Doktora gittim, biraz fayda gördüm. İlaçlar pahalı geldi, yeni ilaçlar verdiler. Mutsuzum...

Dr. Can
Sevgili kızım E. ilk planda tek ve acil tavsiyem doktor desteği idi. Şükür ki bunu yapmışsın. İlaçların birinci etaptakiler ve sonradan verilenler isabetli. Lütfen sabırla kullan. Biraz inatçı semptomların var. Geçecektir. Sende her şeye rağmen düzlüğe çıkma konusunda bir inanç ve ışık hissediyorum. Tekrar yaz. İrtibatı koparmayalım. Yeterince sıkıntıların olmuş. Aydınlık günleri hak ediyorsun. İncinmiş ruhuna merhem olur diye düşünüyorum, dua ve zikir yap. Kalbin bununla mutlu olacaktır. Sağlık ve esenlikler.

